

Samráðsgátt - Ísland.is

Selfossi, 15. mars 2019

Tilvísun: 1903248

Efni: Umsögn Matvælastofnunar um frumvarp til laga um breytingu á lögum um náttúruvernd nr. 60/2013

Ofangreint skjal er til kynningar í samráðsgátt stjórnvalda. Matvælastofnun telur rétt að stofnunin geri athugasemdir við skjalið (hér eftir nefnt frumvarpið).

Athugasemdir Matvælastofnunar snúa eingöngu að 5. og 6. gr. frumvarpsins. Í 5.gr. eru lagðar til umtalsverðar breytingar á 63. gr. náttúruverndarlaga en sú grein fjallar um innflutning lifandi framandi lífvera.

Í 6. gr. er lagður til nýr texti í 64. gr. laganna en fyrri texti þeirrar greinar hafði verið felldur að öllu leyti niður árið 2015 og lagagreinin staðið auð síðan. Þessi nýi texti fjallar um meðferð umsókna um leyfi til ofangreinds innflutnings.

Rétt er að vekja athygli á því í byrjun að ef ofangreindar tillögur eiga að verða að lögum þá vantar að tilgreina fyrirsögn á þessa 64. gr. en allar greinar laganna bera fyrirsagnir. Fyrirsögnin gæti t.d. verið „Meðferð umsókna“ eða eitthvað slíkt.

Greinargerð Matvælastofnunar og Umhverfisstofnunar frá febrúar 2019

Í gildandi náttúruverndarlögum nr. 60/2013 er að finna sjö ákvæði til bráðabirgða í lok laganna. Þar kemur fram í 5. ákvæði til bráðabirgða að umhverfisráðherra skuli taka til endurskoðunar XI. kafla laganna (sem fjallar um innflutning og dreifingu lifandi framandi lífvera) í samstarfi við landbúnaðarráðherra (atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti). Í samræmi við þetta fólu atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti og umhverfisráðuneyti Matvælastofnun og Umhverfisstofnun að móta sameiginlega tillögur á þessu sviði. Þessar tvær stofnanir skiluðu ráðuneytunum ítarlegum tillögum sínum (hér eftir nefndar „tillögurnar“) 19. febrúar sl. og fylgir sú greinargerð hér með. Um var að ræða alls þrjú skjöl.

Aðkoma stofnananna tveggja að veitingu innflutningsleyfa fyrir lífverur er með ólíkum hætti. Matvælastofnun metur innflutning lífvera (bæði dýra og plantna) með tilliti til sjúkdómahættu. Umhverfisstofnun metur hins vegar áhættuna sem innflutningurinn kann að hafa á líffræðilega fjölbreytni. Tillögurnar tóku mið af þessu og þar voru lagðar til (eins og sjá má á meðfylgjandi skjali) breytingar á náttúruverndarlögum og einnig á lögum nr. 54/1990 um innflutning dýra sem taldar voru nauðsynlegar í þessu sambandi.

Í frumvarpinu eru tillögurnar teknar upp að mestu leyti hvað varðar breytingar á náttúruverndarlögum. Hins vegar vantar tillögur um breytingar á lögum nr. 54/1990 um innflutning dýra sem er forsenda þess að breytingarnar í heild gangi upp. Án slíkra breytinga þá munu ákvæði laga um innflutning dýra annars vegar og laga um náttúruvernd hins vegar, stangast á.

Athugasemdir Matvælastofnunar

Í gildandi lögum um innflutning dýra er meginreglan sú að vald til að heimila innflutning dýra er í höndum atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis en ekki Matvælastofnunar. Undantekningu er að finna varðandi gæludýr en þar er valdið í höndum Matvælastofnunar/yfirdýralæknis. Auk þess hefur Matvælastofnun með

reglugerð verið falið að veita leyfi til innflutnings annarra dýrategunda, sem dæmi má nefna fósturvísa holdanauta og svínasæðis.

Þegar um er að ræða sk. nýjar dýrategundir eða erlenda stofna tegunda sem fyrir eru í landinu óskar atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti umsagnar Matvælastofnunar. Umsögn stofnunarinnar byggist fyrst og fremst á því hvort áhætta felist í innflutningnum hvað smitsjúkdóma varðar. Mæli stofnunin með innflutningi eru sett skilyrði til þess að minnka áhættu á því að smitsjúkdómar berist með honum en þau felast jafnan í heilbrigðisvottun og einangrun. Matvælastofnun fer síðan með eftirlit með ofangreindu.

Forsenda þess að umsóknir um innflutningsleyfi fyrir allar lifandi framandi lífverur skuli berast Matvælastofnun er sú að gerð verði breyting á lögum nr. 54/1990 sem felur það í sér að leyfisveitingarvald vegna innflutnings allra tegunda skuli fært frá ráðuneytinu til Matvælastofnunar. Enda fólu tillögur Matvælastofnunar og Umhverfisstofnunar það í sér en enga slíka breytingartillögu er að finna í frumvarpinu.

Matvælastofnun vekur athygli á því að fyrirbyggjandi hjá Matvælastofnun eru nákvæmar tillögur að breytingum á lögum um innflutning dýra sem innleiða ofangreindar breytingar og getur stofnunin sent þær hlutaðeigandi ráðuneyti ef óskað er.

Ekki er annað að sjá en að 5. og 6. gr. frumvarpsins stangist á. 5. gr. frumvarpsins gerir ráð fyrir að til innflutnings lifandi dýra eða plantna skuli jafnframt afla leyfis í samræmi við lög um innflutning dýra eða lög um dýrasjúkdóma og varnir gegn þeim. Þetta merkir í meginráttum að afla skuli leyfis atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis fyrir innflutningi á lifandi dýrum (fyrir utan gæludýr). Í 6. gr. frumvarpsins er hins vegar gert ráð fyrir að afhenda skuli Matvælastofnun allar umsóknir um leyfi til innflutnings og dreifingar lifandi framandi lífvera sem stofnunin framsendi síðan Umhverfisstofnun til meðferðar fyrir sitt leyti.

Þetta merkir að allar slíkar umsóknir verða teknar til meðferðar hjá stofnununum tveimur en að óbreyttum lögum um innflutning dýra eiga slíkar umsóknir að meginstefnu til heima hjá atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti en ekki Matvælastofnun.

Matvælastofnun leggur áherslu á að gætt verði að ákvæðum laga um innflutning dýra og nauðsynlegum breytingum þar á við þá vinnu sem framundan er.

Að öðru leyti vísar Matvælastofnun til meðfylgjandi fylgigagna.

Virðingarfyllst, f.h. Matvælastofnunar

Hrund Hólm cand.med.vet., dýralæknir inn- og útflutningseftirlits

Fylgiskiöl:

- 1) Tillögur að nýjum XI.kafla náttúruverndarlaga – sameining stjórnsýslu
- 2) Tillögur að frumvarpsdrögum
- 3) Skýrsla Matvælastofnunar og Umhverfisstofnunar um endurskoðun XI.kafla náttúruverndarlaga